

بحران هویت و عوامل موثر بر شکل گیری هویت ایرانی - اسلامی در کودکان فرزانه قاسمی چفته

چکیده

پژوهش حاضر تحت عنوان بحران هویت و عوامل موثر بر شکل گیری هویت ایرانی اسلامی در کودکان با هدف بررسی نقش والدین، نظام آموزشی، وسایل ارتباط جمعی، همسالان و انواع بازیها انجام گرفته است. در این بررسی جامعه آماری کلیه دانش آموزان مدارس مقطع ابتدایی دخترانه و پسرانه شهرمیبد بودند. برای بررسی تغییرات هویت، محقق سن ۷ تا ۱۱ سالگی را مبنای کار خود قرار داده است؛ برای تعیین حجم نمونه از جدول کرجسی و مورگان و مطابق با حجم جامعه ۲۸۵ نفر استفاده گردید برای دستیابی به اهداف مورد نظر از روش خوشه ای استفاده شد و سپس طبق محدوده جغرافیایی ۵ مدرسه به طور تصادفی از محدوده های جغرافیایی انتخاب و ۲۸۵ نفر از این مدارس به شیوه در دسترس برای پژوهش برگزیده شدند. جهت جمع آوری داده ها، در این تحقیق از پرسشنامه هویت اسلامی - ایرانی ساخته شده توسط رستگاری در سال ۱۳۹۱ استفاده شده است. پس از جمع آوری داده های حاصل از پرسشنامه به منظور آزمون فرضیه تحقیق و به علت نا پارامتریک بودن داده ها علاوه بر آمار توصیفی از آمار استنباطی ناپارامتریک خی دو (نیکویی برازش) استفاده شده است. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق نشان میدهد که عوامل والدین، نظام آموزشی، وسایل ارتباط جمعی، گروه همسالان و بازیها در شکل گیری هویت ایرانی اسلامی دانش آموزان ابتدایی تاثیر گذار است.

کلمات کلیدی: بحران هویت، هویت ایرانی - اسلامی، شکل گیری، کودکان

مقدمه:

گذر از کودکی به نوجوانی با چالشهای عمده زیستی، روانی و اجتماعی روبه رو است و این باور کلی وجود دارد که فرایندهای رشد و نمو در حالات هیجانی، نگرشها و الگوهای رفتاری نوجوانان منعکس می شود. (جنکینز، ۲۰۰۲) اریکسون در شناخت و تفسیر مسایل مربوط به این دوره، از عنوان هویت یابی نام برده است. وی بیان میدارد که هویت عبارت است از احساس نسبتا پایدار از یگانگی خود و وظیفه اصلی در طول این دوره، شکل گیری یک حالت باثبات هویتی میباشد (دوریس و همکاران، ۲۰۰۸) مراحل رشد روانی - اجتماعی اریکسون نشان میدهد که هدف ابتدایی و اصلی نوجوانی، توسعه منسجم و پایدار هویت در مقابل سردرگمی هویت میباشد که یک وظیفه روانی - اجتماعی است. (اولدنهیگل و همکاران، ۲۰۱۱) موفقیت فرد در شکل دادن به هویت فردی خود اعم از اینکه به علت تجارب نامطلوب کودکی و یا شرایط نامساعد فعلی باشد، بحرانی ایجاد می کند که بحران هویت یا گم گشتگی نام دارد (طایفی، ۱۳۸۲) بحران هویت واژه ای است که به وسیله اریکسون برای توصیف ناتوانی افراد در قبول نقشی که جامعه از آنان انتظار دارد، به کار رفته است (شرفی، ۱۳۸۰) نخستین تکلیف هر نوجوان برقراری احساس نوینی از هویت ایگوست که بحران آن همراه با سرگردانی هویت است در بحران هویت، همچنین الزامات زیادی برای فرد در آینده به وجود می آید (کرین، ۱۳۸۷) پس اگر شخص در دوره های قبلی به وضعیت استحکام و تکیه بر خود دست یافته باشد، بهتر می تواند درباره خود